

حذف معافیت های مالیاتی، مناطق آزاد را فلج می کند

در همین زمینه مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری و توسعه چابهار در خصوص وضعیت مناطق آزاد در حال حاضر گفت: در حال حاضر مناطق آزاد به موجود عجیب الخلقه ای تبدیل شده اند که دیگر هیچ کدام از مزایایی که قانون گذار به درستی برای آنها در نظر گرفته بود، در این مناطق وجود ندارد. متأسفانه قانون مصوب مجلس که به تصویب شورای نگهبان نیز رسیده است، به راحتی در مناطق آزاد توسط بخشنامه های داخلی سایر دستگاه ها نقض می شود که موضوع معافیت مالیات بر ارزش افزوده نیز به همین صورت است. فرزین حق دل ادامه داد: ماده 13 قانون مناطق آزاد یکی از مترقی ترین قوانین مناطق آزاد دنیا است اما متأسفانه 10 درصد آن هم تا امروز اجرا نشده است. قانون گذار در این ماده قانونی ذکر کرده که سرمایه گذار طی 20 سال از کلیه مواد مالیاتی مندرج در قانون معاف است؛ اما در هر دوره ای طبق تدابیر ویژه ای، آن را تحت الشعاع قرار می دهند به گونه ای که مزایای بسیاری از مناطق از جمله بندر بوشهر از مناطق آزاد بیشتر است.

وی در خصوص موضوع فرار مالیاتی در مناطق آزاد اظهار کرد: در ارتباط با مناطق آزاد موضوع فرار مالیاتی را مطرح می کنند که بیان این بحث، پاک کردن صورت مسئله است. اگر میزان فرار مالیاتی در هفت منطقه آزاد را با کل کشور مقایسه کنیم، این سؤال مطرح می شود که آیا در سرزمین اصلی فرار مالیاتی اتفاق نمی افتد و این موضوع فقط در مناطق آزاد رخ می دهد؟ حق دل ادامه داد: هنگامی که می خواهند درباره برخی از مشکلات کشور از جمله قاچاق و فرار مالیاتی بحث کنند، ابتدا به سراغ مناطق آزاد می روند. ادعا نمی کنیم که مناطق آزاد خیلی خوب هستند و هیچ مشکلی ندارند اما درصد تخلفاتی که در این مناطق پیش می آید، به نسبت کل کشور خیلی کم است؛ بنابراین نباید تا مسئله ای اتفاق می افتد، قانون مناطق آزاد را زیر سؤال ببریم. در شرایط فعلی که مزایای مناطق آزاد در حال حذف شدن است، بهتر است لایحه ای را به مجلس ارائه بدهند و بگویند مناطق آزاد نمی خواهیم. مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری و توسعه چابهار در خصوص اینکه مناطق آزاد از یک استاندارد بین المللی تبعیت می کنند و باید پایلوت اقتصاد ملی باشند اظهار کرد: قرار بر این بوده که مناطق آزاد به دروازه صادرات و انتقال تکنولوژی به کشور تبدیل شود و این گونه استدلال می کنند که به اهدافمان در مناطق آزاده نرسیده ایم؛ شاید این استدلال تا حدودی درست باشد اما باید بررسی شود که چرا این اتفاق نیفتاده است.

وی ادامه داد: به غیر از منطقه آزاد کیش، برخی از مناطق محروم بدون زیرساخت به مناطق آزاد تبدیل شده اند و با سرمایه گذاری سرمایه گذاران این زیرساخت ها به وجود آمده اند بنابراین در نگاهی کلی و با در نظر گرفتن این شرایط، مناطق آزاد موفق عمل کرده اند. در همین راستا رحمان سادات نجفی، رئیس هیئت مدیره شورای هماهنگی و همکاری فعالین مناطق آزاد در خصوص قانون چگونگی اداره مناطق آزاد گفت: مناطق آزاد به عنوان یک مدل اقتصادی، کارنامه قابل دفاعی دارند. اگرچه تمامی دستگاه های حاکمیتی سرزمین اصلی این قانون را برنتابیده اند و شاید حدود 70 درصد این قانون ابتر مانده و اجرانشده است اما در بخش اجرا شده، شاهد شکوفایی و رشد مناطق آزاد هستیم. این مناطق بدون ردیف بودجه دولتی اداره می شوند و به طور عمومی از نقاط صفر مرزی و نقاط محروم انتخاب شده اند.

وی ادامه داد: تمامی زیرساخت ها و آبادانی که در مناطق آزاد از جمله کیش، قشم و چابهار اتفاق افتاده است، قابل کتمان نیست اما عده ای به دنبال آن هستند تا در فعالیت هایی که در این مناطق انجام می شود، خدشه وارد کنند و یکی از دستاویزهای آنها، حذف معافیت مالیات ارزش افزوده در مناطق آزاد است.

رئیس هیئت مدیره شورای هماهنگی و همکاری فعالین مناطق آزاد اظهار کرد: روزی که قانون گذار قانون مناطق آزاد را تدوین کرد، 15 سال معافیت مالیاتی از درآمد را برای آن در نظر گرفت که 5 سال الحاقیه به آن اضافه شد و به 20 سال افزایش یافت. تبصره 52 لایحه مالیات بر ارزش افزوده، مناطق آزاد را از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده مستثنی کرده و معاف نکرده است.

وی در خصوص اظهار نظر غلط کارشناس ها در رسانه ملی گفت: متأسفانه عده‌ای که به‌عنوان کارشناس در برنامه‌های مختلف ازجمله رسانه ملی دعوت می‌شوند، در این باره مغلطه می‌کنند، یک‌طرفه قضاوت کرده و آن را در تضاد با منافع ملی می‌دانند که اصلاً این‌گونه نیست. متأسفانه در این برنامه‌های نمایندگانی بخش خصوصی و کارشناسان حوزه مناطق آزاد حضور ندارند.

وی ادامه داد: اگر این قانون وجود نداشت، کسانی که در مناطق آزاد محروم سرمایه‌گذاری کرده‌اند، ترجیح می‌دادند در کشورهای همسایه که به‌مراتب مزیت‌های بیشتری دارند، سرمایه خود را خرج کنند.

عبدالرحیم کردی، مدیرعامل منطقه آزاد چابهار نیز با تشریح قوانین چگونگی اداره مناطق آزاد گفت: مناطق آزاد دارای چهار قانون مالیات، گمرک، کار و قانون پولی و مالی است و معافیت از مالیات مهم‌ترین و اصلی‌ترین ویژگی است که باعث جذب سرمایه‌گذار در مناطق آزاد شده است که بر این اساس همه فعالین اقتصادی که در مناطق آزاد سرمایه‌گذاری می‌کنند با علم به معافیت‌های مالیاتی به این مناطق ورود پیدا می‌کنند.

این مقام مسئول افزود: نکته‌ای که در مورد اثرات مالیات می‌توان مطرح کرد این است که اساساً مالیات در مبانی علم اقتصاد صرفاً یک منبع درآمد برای دولت نیست بلکه یک ابزار سیاست‌گذاری است برای اینکه بتوانیم منطقه‌ای را فعال و پویاتر کنیم نیازمند یکسری مشوق‌هایی هستیم، یکی از این مشوق‌ها معافیت مالیاتی است و این معافیت مالیاتی هم در قانون برای مناطق آزاد تعریف شده است که این مناطق به مدت 20 سال معاف از مالیات شوند حالا اگر بخواهیم در این زمینه تغییری ایجاد کنیم اولین و مهم‌ترین پیامی که به سرمایه‌گذاران می‌دهد بی‌ثباتی قوانین و مقررات در حوزه مناطق آزاد است که خود این اثر منفی و بسیار مخربی را خواهد گذاشت.

کردی با اشاره به اینکه واحد تولیدی که می‌خواهد در این منطقه تولیدات خود را توسعه بدهد حتماً باید یک فضای رقابتی را با رقبای منطقه‌ای خودش ایجاد کند، گفت: اگر ما رویکرد صادرات را در مناطق آزاد دنبال می‌کنیم الزاماً باید مشوق‌هایی را مشابه رقبای خودمان در منطقه داشته باشیم.

وی افزود: وقتی همه مناطق آزاد ما در حاشیه خلیج فارس و دریای عمان و همه جای دنیا از این معافیت برای جذب سرمایه‌گذار استفاده می‌کنند برداشتن این معافیت یعنی اینکه یکی از ویژگی‌های اصلی مناطق آزاد را از آن‌ها می‌گیریم که این موضوع قطعاً اثر منفی بر تولید خواهد گذاشت.

مدیرعامل منطقه آزاد چابهار با بیان اینکه مناطق آزاد طی سال‌های گذشته رویکردشان از تجارت به تولید تغییر پیدا کرده است و حجم سرمایه‌گذاری‌های تولیدی روزبه‌روز در مناطق آزاد در حال افزایش است که با علم به موضوع معافیت‌های مالیاتی سرمایه‌گذاری‌های خودشان را شروع کرده‌اند گفت: چه‌بسا این سرمایه‌گذاری‌ها هنوز به بهره‌برداری نرسیده‌اند و ورود به یک چنین مبحثی طبیعی است که آهنگ توسعه سرمایه‌گذاری را برای تولید در مناطق آزاد کاهش خواهد داد.

وی افزود: اعتقاد من این است که باید مقرراتی را که باعث توسعه سرمایه‌گذاری در این مناطق می‌شوند، تقویت کنیم چراکه حتماً اثرات اشتغال و درآمدی را که برای مردم منطقه و اقتصاد کشور و این تولیدات خواهد گذاشت در مقایسه با درآمدهای مالیاتی به دست خواهد آمد، حتماً قابل‌توجه است و باید سیاست‌گذار با دقت بیشتری به این موضوع بپردازد و اساساً بی‌ثباتی قوانین و مقررات خودش یک آسیب جدی در روند توسعه فعالیت‌ها در مناطق خواهد بود.

کردی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: در سه سال گذشته به‌اندازه 10 سال قبل از آن در منطقه آزاد چابهار قرارداد سرمایه‌گذاری که عمدتاً فعالیت‌های تولیدی هستند و بخشی از آن‌هم ممکن است در حوزه گردشگری باشد که آن‌هم به‌نوعی تولید خدمت محسوب می‌شود منعقد شده است که بخش عمده‌ای از این‌ها پروژه‌های در حال ساخت هستند که هنوز به بهره‌برداری نرسیده‌اند.

در همین راستا ناصر شریفی، نماینده مردم بندرلنگه، بستک، پارسیان در مجلس اضافه کرد: یکی از دلایلی که سرمایه‌گذاران از 20 سال قبل به این مناطق رفتند و آنجا را آباد کردند، مشوق‌هایی بود که با عنوان قانون توسط قانون‌گذاران وضع شد. این سرمایه‌گذاران زحمت‌های زیادی برای آبادانی این مناطق کشیده‌اند. آن‌ها تمام زندگی خود را صرف آبادانی این مناطق کرده‌اند و با حذف معافیت مالیات بر ارزش‌افزوده این مناطق نابود خواهند شد.

شریفی با انتقاد از رویه‌ای که مخالفان در پیش گرفته‌اند و فعالان اقتصادی در مناطق آزاد را به فرار مالیاتی متهم می‌کنند، اظهار کرد: این نگاه نسبت به مناطق آزاد تنگ‌نظرانه است. به‌هیچ‌وجه موضوع فرار مالیاتی در این مناطق صحت ندارد زیرا فعالان این مناطق اظهارنامه‌های مالیاتی را پُر می‌کنند. مناطق آزاد «کیش» و «قشم» در حوزه انتخاباتی بنده قرار دارند و تاکنون مورد فرار مالیاتی در این مناطق گزارش نشده است. فعالیت سرمایه‌گذاران در این مناطق در حوزه گمرکی و مالیاتی از سرزمین اصلی بسیار شفاف‌تر است مقرراتی‌ترین گمرک‌های کشور در مناطق آزاد قرار دارند.

نماینده مردم غرب استان هرمزگان در مجلس ادامه داد: مخالفان می‌گویند قوانین باید در تمام کشور به‌صورت یکسان اجرا شود در غیر این صورت فرار مالیاتی به همراه دارد. مگر ما می‌توانیم به تمام درها قفل بزنیم با این استدلال که امکان دارد دزد بیاید؟! متأسفانه مخالفان به دلیل عدم شناخت قابلیت‌های مناطق آزاد از جمله ظرفیت‌های ایجادشده در این مناطق بر طبل مخالف می‌کوبند. شریفی‌گفت: باید مراقب باشیم با وضع قوانین گرفتاری برای سرمایه‌گذاران ایجاد نکنیم.

محمد حسن‌نژاد، دیگر نماینده مجلس نیز در خصوص مناطق آزاد تجاری گفت: در سراسر جهان مناطق آزاد تجاری برای بسط و توسعه اقتصادی شکل گرفته‌اند و در ایران هم شکل‌گیری مناطق آزاد تجاری به پیشنهاد تئوری پردازان اقتصاد دولتی صورت گرفت تا گریزگاهی برای اقتصاد بسته دولتی باشد و بتواند اقتصاد کشور را از وابستگی به نفت کاهش دهد. وی ادامه داد: در اواخر دهه 60 ضربه‌پذیری اقتصاد وابسته کشور به نفت مورد توجه اقتصاددانان و دولت قرار گرفت و یکی از راه‌حل‌های رها شدن اقتصاد از نفت ایده تشکیل مناطق آزاد بود.

حسن‌نژاد اظهار کرد: مناطق آزاد قوانین مربوط به خود را دارد و نمی‌توان این مناطق را که برای هدفی دیگر ایجاد شده‌اند با قوانین اقتصادی که در کشور حاکم است قیاس کرد. مناطق آزاد تجاری قوانین مالیاتی مربوط به خود را دارند و اکثر این مناطق در مناطقی از کشور که محروم هستند شکل گرفته‌اند و نمی‌توان به آسانی قوانین مادری که در آنجا اجرا می‌شود را زیر سوال برد و تغییر داد. وی ادامه داد: اگر در مناطق آزاد فعلی قوانین اجرا شود که این مناطق معاف از مالیات نباشند، بروکراسی اداری حکمفرما شود و ورود و خروج کالا آزاد نباشد، دیگر نمی‌توان نام این منطقه را آزاد گذاشت بلکه یک منطقه محصور محسوب می‌شود.

این ایده خطرناکی است و همه در جریان هستند و قبول دارند که اگر منطقه‌ای نام منطقه آزاد می‌گیرد باید قوانین واقعی مناطق آزاد در آنجا در جریان باشد.

این نماینده مجلس اظهار کرد: مخالفان مناطق آزاد تجاری بر این عقیده هستند که باید مالیات از فعالان اقتصادی در این منطقه گرفته شود و اگر قرار باشد فعالان اقتصادی در این منطقه مالیات پرداخت کنند پس چه دلیلی دارد که فعالیت اقتصادی خود را در منطقه آزاد تجاری داشته باشند؟ مناطق آزاد تجاری هر کجا که تاسیس شده، توانسته آن منطقه را آزاد کند و به رونق اقتصادی کمک کند.

